

Warszawa, dnia 16 kwietnia 2010 r.

Minister Spraw Zagranicznych

SM / 2114 / 17 / 10 / 45520

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone na 51. posiedzeniu Senatu w dniu 26 marca 2010 r. przez senatorów Macieja Klimę oraz Witolda Idczaka w sprawie *prześladowań chrześcijan w Indiach, Wietnamie i Nigerii*, przekazuję następujące informacje:

Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP z niepokojem obserwuje narastające w ostatnich latach zjawisko dyskryminacji i prześladowania chrześcijan z powodu wyznawanej wiary w wielu państwach świata i podziela w tej mierze niepokój Stolicy Apostolskiej, która apeluje o przeciwstawienie się rozszerzającej się w świecie chrystianofobii oraz wskazuje na potrzebę większego zaangażowania społeczności międzynarodowej w celu przeciwstawienia się temu zjawisku. W lutym 2009 r. MSZ skierowało do polskich placówek dyplomatycznych polecenie dotyczące stałego monitorowania sytuacji chrześcijan oraz aktywnego podnoszenia konieczności reagowania na przypadki prześladowań w ramach dialogu koordynacyjnego placówek państw UE.

Na forum ONZ (w ramach prac Rady Praw Człowieka oraz III Komitetu Zgromadzenia Ogólnego) Polska udziela wsparcia inicjatywom UE na rzecz promocji idei zwalczania nietolerancji religijnej. Stosowna rezolucja autorstwa UE, przyjmowana co roku przez ZO NZ (ostatnia z dnia 29 października 2009 r.), wymienia zjawisko chrystianofobii.

Ponadto Polska aktywnie wykorzystuje mechanizm Powszechnego Przeglądu Okresowego (*Universal Periodic Review - UPR*) Rady Praw Człowieka NZ do zwracania uwagi społeczności międzynarodowej na przypadki nieprzestrzegania praw mniejszości religijnych, w tym na przypadki prześladowania chrześcijan w poszczególnych państwach. UPR jest mechanizmem oceny i kontroli przestrzegania praw człowieka, utworzonym zgodnie z postanowieniami rezolucji ZO NZ z dnia 15 marca 2006 r. o powołaniu Rady Praw Człowieka NZ. W ramach przeglądu państwo prezentuje raport krajowy z wykonywania

zobowiązań międzynarodowych z zakresu praw człowieka oraz ustosunkowuje się do zgłaszanych przez państwa w trakcie sesji grupy roboczej pytań i rekomendacji.

Ze szczególną uwagą MSZ śledzi stan przestrzegania wolności religijnych w państwach Azji, Afryki i Bliskiego Wschodu, w których problemy z przestrzeganiem wolności religijnych w wielu przypadkach mają charakter systemowy. W 2009 r. w ramach UPR delegacja RP wygłosiła w Genewie między innymi wystąpienia odnoszące się do tych niepokojących zjawisk, formułując pytania i rekomendacje wobec wysokich rangą delegacji rządowych Wietnamu czy Nigerii.

Polska zamierza w dalszym ciągu zabierać głos w sprawie prześladowań chrześcijan podczas kolejnych sesji UPR, a kwestia wypełniania przez państwa poddawane przeglądowi zobowiązań międzynarodowych z zakresu prawa do wolności myśli, sumienia i religii (art. 18 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych) pozostanie przedmiotem stałej troski polskiej dyplomacji.

Odnosząc się konkretnie do przypadków prześladowań chrześcijan w poszczególnych państwach wymienionych przez Panów Senatorów, pragnę przedstawić następujące informacje:

Indie

MSZ za pośrednictwem Ambasady RP w New Delhi skupia swoją aktywność na rzecz obrony praw chrześcijan w Indiach na działaniach podejmowanych w ramach UE, wychodząc z założenia, iż wspólne działania mają największe szanse odniesienia oczekiwanych skutków. W ten sposób, wyrażając jednym i skoordynowanym głosem troskę o prawa człowieka, Polska jest w stanie w znaczący sposób przyczynić się do poprawy położenia chrześcijan w Indiach. Opinia ta, w całej rozciągłości, podzielana jest przez Episkopat Indii, z którym w stałym kontakcie pozostaje Ambasada RP w New Delhi.

Polska nie tylko współuczestniczy w unijnych działaniach w zakresie ochrony praw chrześcijan w Indiach, ale także inspiruje i aktywnie kreuje te działania. Przedstawiciel Polski wszedł w skład delegacji dyplomatów UE, która w dniach 3-5 lutego 2010 r., odwiedziła stan Orisa (w którym najczęściej dochodzi do aktów przemocy). Wizyta stanowiła kolejny element wsparcia społeczności chrześcijańskiej na tym obszarze. Zakłada się, iż świadomość stałego monitoringu sytuacji chrześcijan przez społeczność międzynarodową będzie oddziaływać zarówno na postawę lokalnych władz, jak również przywódców miejscowych ugrupowań hinduistycznych. Również dzięki polskim staraniom, problem chrześcijan w Orisie był

jednym z głównych punktów agendy dialogu Indie – UE w zakresie praw człowieka (Indie, 25 marca 2010 r.).

Poza wymiarem unijnym tematyka powyższa podnoszona jest także w relacjach dwustronnych. Podczas oficjalnych kontaktów z partnerami indyjskimi zarówno polscy dyplomaci w New Delhi jak i pracownicy MSZ w Warszawie przekazują wyrazy troski o bezpieczeństwo mniejszości chrześcijańskiej, wskazując na wrażliwość polskiego społeczeństwa w tej sprawie. Ambasada RP w New Delhi prowadzi stały monitoring sytuacji chrześcijan w Indiach, współpracując w tym zakresie zarówno z partnerami z UE, jak też z Episkopatem Indii.

Wietnam

Ambasada RP w Hanoi aktywnie zaangażowała się w uzyskanie rzetelnych informacji dotyczących zajść w Dong Chiem, zarówno od przedstawicieli kościoła katolickiego, jak i władz wietnamskich. Ambasadzie RP w Hanoi zostały przekazane stosowne instrukcje zalecające podjęcie wspólnych, wraz z przedstawicielstwami dyplomatycznymi krajów UE¹, działań monitorujących i apelujących do władz wietnamskich o poszanowanie wolności religijnych i swobody wyznania, które są gwarantowane przez konstytucję Socjalistycznej Republiki Wietnamu. Temat ten został podniesiony przez Chargé d’Affaires Ambasady RP w Hanoi na spotkaniu dyplomatów unijnych wkrótce po wydarzeniach w Dong Chiem. Nie zostały jednakże podjęte żadne skoordynowane działania, gdyż w zgodnej opinii przedstawicielstw dyplomatycznych akredytowanych w Hanoi wydarzenia te stanowią kolejną odsłonę w sporze prawnym między Kościołem a władzami wietnamskimi o zwrot ziemi należącej kiedyś do kościoła katolickiego, nie są natomiast przejawem planowanego naruszania wolności religijnej. Prawo wietnamskie zabrania ustawiania symboli religijnych poza obszarami świątyni, a krzyż był postawiony na terenie, który z formalnego punktu widzenia nie należy obecnie do parafii katolickiej, choć w żadnej mierze nie tłumaczy to „siłowego rozwiązania problemu”.

Ze względu na zastosowaną przez władze przemoc, Dyrekcja Departamentu Azji i Pacyfiku MSZ dwukrotnie – w dniach 13 i 29 stycznia 2010 r. – przekazała Ambasadorowi Wietnamu w RP wyrazy zaniepokojenia drastycznym potraktowaniem wiernych parafii Dong Chiem, zwracając też uwagę na wagę symbolu krzyża dla polskich katolików. Chargé d’Affaires Ambasady RP również odbył na ten temat rozmowę z wysokim przedstawicielem wietnamskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

¹ Kwestia wolności religijnej stanowi ważny element dialogu UE – Wietnam dotyczącego praw człowieka.

Nigeria

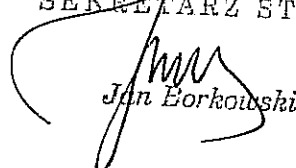
W ciągu ostatniej dekady na terenie Nigerii (głównie w jej środkowych stanach) dochodziło do gwałtownych konfliktów i zamieszek. Ich przyczyną były spory między różnymi grupami społeczności lokalnych na tle dostępu do władzy i związanych z nią korzyści gospodarczych. Obecnie w wielokulturowej i wieloetnicznej Nigerii, w związku z obecnym kryzysem wywołanym niezdolnością prezydenta do efektywnego sprawowania centralnej władzy wykonawczej (od listopada 2009 r.), napięcia na najwyższych szczeblach decyzyjnych przekładają się również na nastroje społeczne. Ostatnie wydarzenia związane ze śmiertelnymi zajściami między muzułmanami i chrześcijanami wskazują, że przed zaplanowanymi na 2011 rok wyborami powszechnymi należy liczyć się z coraz liczniejszymi przypadkami gwałtownych konfliktów inspirowanych lub wykorzystywanych przez przeciwników politycznych, wykorzystujących animozje międzykulturowe. We wszystkich wypadkach władze nigeryjskie podjęły zdecydowane działania, których celem była stabilizacja sytuacji wewnętrznej w kraju.

Ambasada RP w Abudży regularnie obserwuje rozwój sytuacji w Nigerii i podejmuje działania adekwatne do zaistniałej sytuacji. Polska koordynuje swoje stanowisko w sprawie wewnętrznych wydarzeń w Nigerii na forum UE, którą łączą z Nigerią szczególne relacje oparte o umowę *Nigeria-EU Joint Way Forward*. Stałym elementem dialogu między UE a Nigerią prowadzonego w oparciu o art. 8 Porozumienia z Kotonu, jest kwestia zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego przez władze nigeryjskie oraz obowiązek przestrzegania praw człowieka i obywatela.

MSZ RP, przy czynnym udziale placówek dyplomatycznych, będzie w dalszym ciągu ze zwiększoną uwagą analizować i oceniać stan przestrzegania praw religijnych wspólnot chrześcijańskich oraz, w uzasadnionych przypadkach, podejmować stanowcze kroki na rzecz mobilizacji społeczności międzynarodowej do działania w imię pomocy represjonowanym przedstawicielom wspólnot chrześcijańskich.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU

Jan Borkowski